

LÅGSTADIELÄRARES LÄSLÄXEPRAXIS – EN KVALITATIV STUDIE

Avancerad nivå
Pedagogiskt arbete

Karlsson Linnéa
Lundin Tufvesson Jakob

2024-LÄR1-3-A28

HÖGSKOLAN
I BORÅS

Program: Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. HT 2024

Svensk titel: Lågstadielärares läsläxep Praxis – En kvalitativ studie

Engelsk titel: Reading Homework Practices of Primary School Teachers – A Qualitative Study

Utgivningsår: 2024

Författare: Linnéa Karlsson & Jakob Tufvesson Lundin

Handledare: Anita Norlund

Examinator: Peter Andersson Lilja

Nyckelord: (läsläxor, läxpraxis, lågstadielärare, kvalitativ studie, läroplansteori)

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka lågstadielärares läsläxep Praxis samt att utforska de bakomliggande motiven för deras beslut att ge ut läsläxor. Genom att undersöka hur lärare väljer, organiserar och bedömer elevers läsläxor, samt att förstå de pedagogiska och fostrande motiv som styr dessa val, strävar studien efter att bidra till en ökad förståelse för hur läsläxor används i praktiken.

I studien har en kvalitativ metod tillämpats i form av semistrukturerade intervjuer och innefattar ett urval av åtta lärare verksamma i årskurs 1–3 från två olika kommuner i västra Sverige. Studien bygger på ett läroplansteoretiskt perspektiv, vilket innebär att den tar hänsyn till den dynamik som finns mellan det skrivna innehållet i läroplanen och hur detta faktiskt tillämpas i undervisningen. För att analysera de insamlade intervjudata har ett etablerat analysverktyg tillämpats, vilket syftar till att etablera en systematisk struktur och förenkla tolkningen av materialet. Detta metodiska tillvägagångssätt gör det möjligt att identifiera mönster och teman i lärarnas svar, vilket i sin tur ger en djupare förståelse för deras läsläxep Praxis och de pedagogiska överväganden som ligger bakom deras beslut.

Resultaten som framkommit i den här studien visar att även om det saknas tydliga riktlinjer för läsläxor, gör lärarna medvetna och strategiska val baserat på erfarenhet och elevernas behov. De anpassar sina läxor på både grupp- och individnivå för att säkerställa att alla elever får möjlighet att utveckla sin läsförmåga. Utöver den kunskapsrelaterade aspekten ser lärarna läsläxan som ett verktyg för att stärka elevernas ansvarskänsla och självständighet, vilket bidrar till deras sociala och personliga utveckling. Därmed framträder en balanserad praxis som inte enbart syftar till att uppnå skolans kunskapsmål, utan även stödjer elevernas personliga utveckling och fostran.

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte och frågeställningar	4
Tidigare forskning	5
Tidigare forskning om lärares motiv med läsläxor	5
Tidigare forskning om läxors utformning	7
Teoretiska utgångspunkter	8
Läroplansteori	9
Pedagogisk diskurs	10
Metod och genomförande	11
Metodval	11
Urval och avgränsningar	11
Etiska överväganden	12
Genomförande och transkribering av data	13
Metod för analys	13
Redskap för analys av lärares urval	14
Redskap för analys av läsläxans organisation	14
Redskap för analys av läsläxans bedömning	15
Verktyg för analys av motiv	15
Resultat	16
Urval – typ av läxa och innehåll	16
Organisation - genomförandet	17
Bedömning - återkoppling	19
Lärares motiv	21
Instruktionell diskurs	21
Regulativ diskurs	22
Diskussion	24
Resultatdiskussion	24
Metoddiskussion	28
Förslag på vidare forskning	29
Implikationer för läraryrket	30
Slutsatser	30
Referenser	31
Bilagor	33
Bilaga 1. Intervjufrågor	33
Bilaga 2. Samtyckesblankett	34

Inledning

Sedan 1994 har skolans styrdokument inte inkluderat några specifika regler kring läxor (Skolverket, 2021). Det saknas därför riktlinjer som anger om läxor ska ges, hur ofta de bör ges eller hur omfattande de bör vara. Ansvar för att besluta om läxor faller således på varje enskild lärare och rektor, vilket ger dem stort handlingsutrymme men också en viss osäkerhet kring hur läxor ska utformas för att vara mest effektiva. Forskare som Epstein och Van Voorhis (2001) betonar att frånvaron av tydliga riktlinjer kring läxors syfte och användning kan leda till att många lärare baserar sina beslut på tradition eller personliga erfarenheter snarare än på forskningsbaserad kunskap. Detta kan leda till att lärare använder läxor utan en genomtänkt pedagogisk strategi, vilket i sin tur kan minska deras potential att stödja elevernas lärande på ett optimalt sätt. Kristoffersson och Gu (2015) påpekar att läxor ofta behandlas som ett okritiskt inslag i skolvardagen, snarare än som ett område för systematisk reflektion och förbättring.

Läxans roll i utbildningen är komplex och flerdimensionell och Westlund (2004) framhåller att läxan står i ett spänningsfält mellan arbete och fritid, skola och hem samt mellan individuella och kollektiva behov. Det innebär att läxan fyller många funktioner och anpassas efter både pedagogiska och sociala faktorer, vilket gör den svår att entydigt definiera. Trots detta ser de flesta lärare läsläxor som ett viktigt verktyg för att stödja och främja elevernas kunskapsutveckling, särskilt när det gäller att förbättra deras läsförmåga och läsflyt (Skolverket 2023). Samtidigt finns det en risk att läxor som ofta förutsätter ett starkt föräldraengagemang kan skapa betydande ojämlikhet bland eleverna. Skillnader i hemförhållanden, såsom föräldrarnas tid, språkkunskaper och pedagogisk förmåga, kan leda till att vissa elever får mer stöd och därmed större möjligheter att lyckas med sina läxor. Detta riskerar att förstärka befintliga skillnader i elevernas lärande då de som inte får samma stöd hemifrån kan halka efter (Leo & Pettersson 2005). Denna komplexitet skapar ett behov av vidare forskning för att bättre förstå hur lärare använder sig utav läxor och i synnerhet läsläxor. Vår studie syftar därför till att fördjupa förståelsen för hur lågstadielärare motiverar sina val av läsläxor i praktiken. Genom att undersöka lärarnas läsläxep Praxis vill vi belysa deras perspektiv och tankegångar kring hur de implementerar läsläxor i klassrummet.

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka lågstadielärares läsläxep Praxis samt att utforska de motiv som ligger bakom deras beslut att ge ut läsläxor. För att uppnå detta syfte har vi formulerat följande två frågeställningar:

- *Hur väljer, organiserar och bedömer lågstadielärare elevers läsläxor?*
- *Vilka motiv anger lärare för sina val av att ge ut läsläxor?*

Tidigare forskning

Urvalsprocessen av tidigare forskning har följt de sex steg som beskrivs av Eriksson-Barajas, Forsberg och Wengström (2013) för att säkerställa att den genomförs på ett systematiskt och metodiskt sätt. Sökprocessen för den här studien inleddes genom att noggrant utforma relevanta sökord som direkt kopplades till våra forskningsfrågor. Fokus låg på att identifiera vetenskapliga artiklar som var peer-reviewed och som specifikt behandlade lärares perspektiv på läxor inom grundskolan. För att säkerställa träffsäkerhet och kvalitet på de källor som användes, begränsades sökningen till studier som uppfyllde dessa kriterier.

Tidigare forskning om lärares motiv med läsläxor

Syftet med läxor är mångfacetterat och kan variera beroende på ämnesinnehåll och de specifika pedagogiska målen för undervisningen. Detta innebär att olika typer av läxor fyller olika funktioner och bidrar på olika sätt till elevernas lärande och utveckling. Enligt Cooper (2007) är den vanligaste typen av läxa den så kallade repetitions- eller övningsläxan. Syftet med denna typ av läxa är att ge elever en chans att träna sina färdigheter och repetera det material som de har arbetat med under lektionerna. Eftersom färdighetsträning ofta är tidskrävande, anses den ordinarie undervisningstiden inte vara tillräcklig för att eleverna ska befästa vissa kunskaper (Strandberg 2013). Läxläsning ger eleverna möjlighet att fortsätta träna och befästa dessa kunskaper hemma (Gu & Kristoffersson 2015). Genom att läxorna fokuserar på ett innehåll som eleverna redan är bekanta med, kan de arbeta självständigt med uppgifterna utanför skoltid (Cooper 2007). Detta framkommer även i Özenç (2020) studie, där grundskolelärare definierar läxor som uppgifter som tilldelas för att förstärka de ämnen som lärts ut i skolan under dagen och för att säkerställa varaktigt lärande. Dessa läxor anses kunna hjälpa elever att studera och internalisera det de lärt sig i skolan (Epstein och Van Voorhis 2001).

Läxor kan också syfta till att förbereda eleverna inför kommande undervisningsmoment. Enligt både Cooper (2007) samt Trysnes och Skjølberg (2020) är den förberedande läxan utformad för att introducera eleverna till ett ämnesinnehåll som senare ska behandlas i klassrummet. En förberedelseläxa kan således stödja elevers kunskapsutveckling genom att de får de förkunskaper som krävs för att tillgodose sig undervisningen på bästa sätt (Cooper 2007). Westlund (2004) menar också att läxor kan innebära att elever får ta med skolarbete hem som de inte hunnit med under lektionstid, så att de är förberedda inför kommande lektion.

En traditionell uppfattning bland lärare har varit att läxor spelar en central roll för elevernas lärandeprocess, då de erbjuder en möjlighet att fördjupa, befästa och repetera det undervisningsinnehåll som behandlats i skolan samtidigt som eleverna uppmuntras att ta ansvar över sitt eget lärande. Både Majerčíková (2024) och Özenç (2020) betonar att läxor syftar till att aktivt konsolidera kunskap och hjälpa eleverna att utveckla viktiga färdigheter, såsom studieteknik, tidsplanering och ansvarstagande. Lärare använder även läxor för att främja elevers deltagande, personlig utveckling samt för att stärka kommunikationen mellan föräldrar och lärare, relationen mellan förälder och barn och interaktionen med kamrater, vilket framkommer av Strandberg (2013). Dessutom menar Westlund (2004) att läxor ses som en möjlighet för elever att öva färdigheter, öka sitt engagemang och utveckla ett långsiktigt tänkande.

Simpsons (2021) studie pekar på att lågstadielärares främsta syfte med att tilldela läsläxor är för att repetera innehåll och säkerställa att kunskapen behålls, vilket har blivit en vanlig praxis i grundskolan och fungerar som en oskriven regel. Vidare visar flera studier (Cooper et al. 1998; Cooper et al. 2006; Kristofferssen & Gu 2015) att lärare generellt ser läxor som ett viktigt komplement till akademiska aktiviteter medan Syla (2023) understryker att läxor också kan främja nyfikenhet och kreativitet hos eleverna. Denna skillnad i perspektiv tyder på en mer mångfacetterad syn på läxor bland lärare där vissa betonar deras roll i att stärka kunskapsförståelse medan andra fokuserar på att utveckla elevernas ansvar och engagemang. Således kan syftet med läsläxor förstås som en kombination av den fostrande och den akademiska aspekten.

Sayers, Petersson, Marschall och Andrews (2020) studie visar att de flesta lärare avstår från att tilldela läxor av liknande skäl, där det främsta motivet baseras på principen om likvärdig utbildning. Lärarna anser att de ojämlika familjeförhållandena kan kompromettera elevers likvärdiga inlärningsmöjligheter när de får hemläxor. För att säkerställa att läxor blir en positiv upplevelse för grundskoleelever betonar lärarna vikten av noggrann planering

(Simpson 2021). En väl genomförd planering ger eleverna de bästa förutsättningarna att lyckas och bidrar till att undanröja hinder för lärandet.

Både Medwell och Wray (2018) samt Özenç (2020) betonar att lärare betraktar återkoppling som en central komponent i arbetet med läxor. Återkoppling anses vara avgörande för att eleverna ska kunna utveckla sina färdigheter och förståelse, särskilt när det gäller läsning och andra grundläggande kunskaper. Trots denna insikt tycks många lärare i praktiken förlita sig på att föräldrarna tar det huvudsakliga ansvaret för uppföljningen av läxorna (Özenç 2020). Således förväntas det att föräldrarna kontrollerar och stödjer elevernas läxläsning hemma, vilket innebär att en betydande del av den återkoppling eleverna får sker utanför skolan.

Tidigare forskning om läxors utformning

Pettersson och Leo (2005) betonar att det är lärarna som sätter ramarna för läxorna, inklusive innehåll, förutsättningar samt tids- och rumsaspekter. De har ansvar för att fastställa både när och hur eleverna ska genomföra sina läxor. Samtidigt ligger ansvaret för att tolka lärarnas instruktioner hos eleverna och deras föräldrar, vilket innebär att de måste navigera i de riktlinjer och förväntningar som lärarna presenterar. Strandberg (2013) påpekar att när läxor är utformade med antagandet att alla elever har tillgång till stöd från sina föräldrar, kan detta förstärka befintliga skillnader mellan elever. Läxor som förutsätter föräldraengagemang kan skapa betydande ojämlikhet och leda till stora variationer i elevers lärande. Kristoffersen och Gu (2015) framhäver att kunskapsklyftor mellan elever med olika familjebakgrund och individuella förutsättningar utgör en stor utmaning för läxaktiviteter. De menar att läxor ibland kan förstärka dessa klyftor genom att elever som inte har tillgång till stöd hemifrån hamnar på efterkälken, medan de som har tillgång till stöd kan dra nytta av extra hjälp och resurser. Detta kan leda till en ojämlik utbildningsupplevelse där vissa elever får större fördelar än andra, beroende på deras familjebakgrund och tillgång till resurser. Även Majerčíková (2024) betonar betydelsen av ett individualiserat tillvägagångssätt för läxor. Läraren behöver beakta elevers olika hemförhållanden när läxor tilldelas, vilket innebär att uppgifterna behöver anpassas efter varje elevs förutsättningar. Artikeln pekar även på vikten av att ta hänsyn till elever med särskilda behov i läxornas utformning. Vilket innebär att läxornas antal och svårighetsgrad ska vara passande, att uppgifterna ska vara engagerande, och att det ska göras individuella anpassningar vid tilldelning av läxor. Detta tillvägagångssätt syftar till att hantera potentiella ojämlikheter baserade på elevernas familjebakgrund. Majerčíková (2024) menar att läxor ska ges i en rimlig mängd och fokusera

på att tillämpa och utveckla det som redan lärts i skolan istället för att introducera nytt material.

Det tidigare forskningen framhåller även vikten av återkoppling av läxor. Syla (2023) menar att återkoppling är en av de mest kraftfulla faktorerna som påverkar elevernas lärande och resultat. Den stödjer elever i att förbättra sina resultat, motiverar dem till fortsatt lärande, ger vägledning inför kommande uppgifter och bidrar till att undvika kunskapsluckor genom löpande uppföljning med både muntliga och skriftliga kommentarer. Detta stärks ytterligare av Trysnes och Skjølberg (2020) samt Kristoffersson och Gu (2015) som betonar vikten av återkoppling för att öka läxornas effektivitet, något som ofta förbises av lärare. Strandberg (2013) lyfter också fram att återkoppling är avgörande för att göra läxor meningsfulla och inriktade mot elevernas fortsatta utveckling. För att återkopplingen ska vara lärorik och stödja elevens utveckling bör den kopplas till tydliga lärandemål och ha ett framåtblickande fokus. Detta innebär att återkopplingen inte bara bör fokusera på vad eleven redan har gjort, utan även ge vägledning om hur de kan förbättra sitt lärande framöver. Återkopplingen ska dessutom anpassas efter elevens aktuella kunskapsnivå och de förväntningar som finns på vad eleven ska kunna efter avslutad uppgift. Strandberg (2013) menar att det är viktigt att identifiera de färdigheter som eleven behöver utveckla för att göra ytterligare framsteg. På så sätt kan återkopplingen bli mer meningsfull och ge eleverna bättre förutsättningar att utvecklas.

Sammanfattningsvis visar vår översikt att den befintliga forskningen om läxor huvudsakligen fokuserar på deras syfte, funktion, utmaningar samt deras påverkan på elevers akademiska framsteg och välmående. Utifrån ovan presenterad forskning kan en lucka identifieras om hur lärare väljer att använda sig av läsläxor, vilket den här studien hoppas bidra till att fylla då studien syftar till att undersöka lågstadielärares läsläxep Praxis samt att utforska de motiv som ligger bakom deras beslut att ge ut läsläxor. Detta påpekas även av Epstein och Van Voorhis (2001) som menar att det finns ett relativt underskott av forskning som behandlar lärares perspektiv på läxor, särskilt jämfört med studier som fokuserar på hur läxor påverkar elevernas prestationer och lärande.

Teoretiska utgångspunkter

Genom att undersöka hur lärare väljer att arbeta med läsläxor syftar studien till att ge en djupare förståelse för deras läxpraxis och de motiv som ligger till grund för beslutet att ge läsläxor. Det handlar inte bara om att avgöra om läsläxor är en del av deras undervisning,

utan också om att förstå de underliggande motiv som påverkar deras beslut att tilldela dessa läxor. Att förstå lärarnas val kan ge en insikt i hur läxor integreras och om läsläxor används som en strategisk komponent för att stödja och nå de mål och värderingar som fastställts i läroplanen. Detta belyser hur de pedagogiska syften och strategier som ligger till grund för tillämpningen av läxor är en del av den större frågan om hur lärare förstår och genomför utbildningsuppdraget. Det är därför avgörande för lärare att kritiskt reflektera över läxors funktion, särskilt med tanke på att styrdokumentet inte specificerar hur läxor ska användas.

Läroplansteori

Det perspektiv som vi återgav i föregående stycke kan kopplas till läroplansteorins fokus på den dynamik som existerar mellan läroplanens skrivna innehåll och dess faktiska tillämpning i praktiken. Läroplansteori är ett forskningsområde som undersöker hur läroplaner utvecklas, implementeras och påverkar undervisningen inom utbildningssystemet (Edling 2021). Det syftar till att förstå både läroplanens innehåll och funktion samt dess roll i skolpraktiken, med fokus på både formella och informella lärandemiljöer. Den grundar sig på läroplanens textbaserade riktlinjer och mål, som är förankrade i bredare samhällsfrågor och sociopolitiska kontexter. Dessa styrdokument definierar vilka kunskaper och värden som ska ingå i undervisningen, hur innehållet ska organiseras och hur elevernas prestationer ska bedömas (Linde 2011).

Enligt Pettersson och Leo (2005) har läxor sin grund i skolans praktiska verksamhet och är i stor utsträckning under lärarnas kontroll. Det är lärarna som avgör läxornas innehåll, vilka förutsättningar som gäller samt hur och när de ska genomföras. Ur ett läroplansteoretiskt perspektiv kan det hävdas att den praxis som utvecklas kring läxor återspeglar både lärarnas uppfattningar om vad som är viktigt för elevernas lärande och hur de tolkar sitt uppdrag inom ramen för de bredare mål som uttrycks i läroplanen. Läxor kan därmed ses som en form av "tyst" läroplan, där lärare, i avsaknad av specifika direktiv, skapar sina egna strukturer och syften utifrån professionella bedömningar och pedagogiska strategier.

I vår studie har vi valt att fokusera på hemläxor utifrån en kategorisering av tre undervisningsaspekter: *urval*, *organisation* och *bedömning* (Young, 1971,1998).

Urvalet avser vilken typ av läxa som ges och vilket innehåll den har. *Organisationen* avser hur läxan genomförs, vilka metoder som används samt när och var den utförs. *Bedömningen* avser hur läxan följs upp och utvärderas. Genom att systematisera dessa aspekter kan ett didaktiskt begreppsconcept för hemläxor utvecklas, vilket möjliggör en analys av lärares

genomförande och användning av läxor. Det synliggör hur lärarnas val av läxor och deras sätt att organisera och bedöma dem kan påverka elevernas lärande på ett sätt som går utöver de skrivna styrdokument, vilket är en central fråga inom läroplansteori.

Pedagogisk diskurs

I studiens analys av lärarnas motiv för användning av läsläxor används två begrepp – regulativ- och instruktionell diskurs, som hämtats från utbildningssociologen Basil Bernsteins (2000) teoriram.

Basil Bernstein utvecklade teorier som fokuserar på relationen mellan språk, makt och sociala strukturer. Bernsteins pedagogiska diskurs handlar om hur kunskap och undervisning struktureras och kommuniceras inom utbildningssystemet. Enligt Bernstein (2000) finns det två huvudtyper av diskurser: *den regulativa diskursen* som fokuserar på sociala relationer och normer i klassrummet samt *den instruktionella diskursen* som handlar om det specifika kunskapsinnehållet och metoderna för att förmedla det.

Dessa två begrepp kan kopplas till läroplansteori, där den instruktionella diskursen särskilt betonar betydelsen av ämnesinnehåll och de specifika kunskaper och färdigheter som eleverna förväntas utveckla. Den instruktionella diskursen bidrar till att operationalisera läroplanens mål genom att specificera vilket innehåll som ska läras ut i samband med läxor. Den handlar om *vad* som ska läras, alltså själva kärnan i undervisningen, och vilka kompetenser som ska utvecklas.

Regulativ diskurs handlar istället om *hur* undervisningen organiseras och styrs samt vilka sociala regler, normer och värderingar som förmedlas och upprätthålls i skolmiljön. Detta innebär att den regulativa diskursen styr vilka beteenden och attityder som lärare strävar efter genom läxor såsom disciplin, respekt, samarbetsförmåga och ansvarstagande. Denna diskurs sätter ramarna för *hur* läxor genomförs och formar elevernas sociala och moraliska utveckling.

Interaktionen mellan dessa diskurser är avgörande. Den regulativa diskursen ger kontext och stöd för den instruktionella diskursen genom att ställa upp normer och värderingar som formar de pedagogiska metoder som används. Om den regulativa diskursen exempelvis prioriterar elevinflytande och aktivt lärande, kommer detta att påverka hur lärarna utformar sina lektioner och läxor. Sammantaget innebär detta att förståelsen av kunskapsöverföring i utbildningssystemet inte bara handlar om individuella pedagogiska val, utan också om hur

dessa val är inbäddade i bredare strukturer av regler och normer. Dessa två diskurser samverkar för att forma en dynamisk och ofta komplex bild av hur lärande och undervisning kan förstås och praktiseras i klassrummet.

Metod och genomförande

I studien har en kvalitativ metod tillämpats i form av semistrukturerade intervjuer, vilka innefattar ett urval av åtta yrkesverksamma lågstadielärare, från två olika kommuner i västra Sverige. I detta avsnitt förklaras vilken typ av undersökning som genomförts i studien samt beskrivningar gällande tillämpning och tillvägagångssätt. Avslutningsvis redovisas en beskrivning av studiens urval av deltagare och vilka forskningsetiska principer som har beaktats.

Metodval

Metoden som användes var semistrukturerade intervjuer. Dessa intervjuer bestod av öppna frågor som gav de intervjuade möjlighet att svara fritt och påverka samtalets riktning, med fokus på deras erfarenheter och upplevelser (Bryman 2011). Frågornas ordning kunde anpassas efter samtalet, vilket skiljer sig från mer strukturerade intervjuer som tenderar att leda till förutbestämda svar (Christoffersen & Johannessen 2015). En intervjuguide utformades med några övergripande frågor för att säkerställa att intervjun omfattade studiens fokusområde. Semistrukturerade intervjuer möjliggör även en fördjupad undersökning av lärarnas läsläxep Praxis samt deras motiv för att ge ut dessa.

Urval och avgränsningar

För denna studie valdes respondenter ut baserat på kriteriet att de skulle inneha lärarlegitimation och undervisa i svenska för årskurs F-3. Totalt intervjuades åtta lärare, alla från olika skolor i två kommuner i västra Sverige under hösten 2024. Syftet med detta urval var att få en djupare förståelse för hur lågstadielärare använder läsläxor i sin undervisning. Den geografiska avgränsningen gjordes för att underlätta datainsamlingen och möjliggöra en noggrann analys inom studiens begränsade tidsram.

Den metod som användes för att rekrytera respondenter till denna studie är snöbollsurval. Snöbollsurval innebär att forskaren initialt kontaktar en eller några få personer som passar in i studiens syfte, för att sedan be dessa personer att vidarebefordra förfrågan till andra potentiella deltagare som också matchar kriterierna (Bryman 2011). I detta fall inleddes urvalsprocessen genom att tidigare VFU-handledare kontaktades för årskurs 1–3, vilka i sin

tur ombads att skicka intervjufrågningar vidare till lärare som bedömdes vara relevanta för studiens fokus på läsläxor. Denna metod för urval, som ofta används när det är svårt att nå respondenter direkt, gör det möjligt att stegvis bredda deltagarbasen och nå en större grupp lärare som uppfyller de kriterier som är centrala för studiens syfte. Snöbollsurval kan leda till en relativt homogen deltagargrupp eftersom många av deltagarna är kopplade genom liknande nätverk eller har gemensamma erfarenheter vilket kan ha en viss påverkan på resultatet (Bryman 2011). Även om deltagarna är kopplade genom liknande nätverk kan de ha delade erfarenheter och perspektiv som bidrar till en mer sammanhängande och djupgående förståelse av ämnet. Med detta i åtanke menar vi att vårt urval är väl lämpat för att rekrytera respondenter som är direkt relevanta för studiens syfte, samtidigt som det ger tillgång till en större och mångsidig grupp av lärare med erfarenhet av läsläxor i lågstadiet.

Etiska överväganden

Då studien är en kvalitativ studie och grundar sig i personliga intervjuer har etiska ställningstaganden varit av väsentlig betydelse. Studien har följt de grundläggande etiska principerna i enlighet med Vetenskapsrådet (2017). Dessa principer delas in i fyra huvudsakliga krav: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet, vilka alla är utformade för att skydda deltagarnas rättigheter och säkerställa att forskningen bedrivs etiskt.

Deltagarna i studien fick, i enlighet med *informationskravet* information om studiens syfte samt blev informerade om att deras deltagande var frivilligt och att de när som helst kunde välja att avbryta sin medverkan utan att behöva ange någon anledning. *Samtyckeskravet* har uppfyllts genom att respondenterna frivilligt valt att delta i studien och gett ett skriftligt samtycke genom en samtyckesblankett som var dem tillhanda innan intervjuerna utfördes. *Konfidentialitetskravet* innebär att informanternas uppgifter hanteras med strikt konfidentialitet. För att skydda deltagarnas integritet har samtliga deltagare anonymiserats i både anteckningar och uppsatsen. Varje deltagare har tilldelats ett nummer istället för att använda deras namn, vilket säkerställer deras anonymitet i studien. All insamlad information har skyddats och varit otillgänglig för obehöriga. När studien är färdigställd och godkänd, kommer allt insamlat material från intervjuerna att förstöras. *Nyttjandekravet* innebär att insamlat material och information om deltagarna endast får användas för det specifika syftet med studien och inte för något annat ändamål. Detta krav är centralt inom forskningsetik och syftar till att skydda deltagarnas integritet och säkerställa att deras personliga uppgifter behandlas på ett ansvarsfullt och transparent sätt.

Utifrån ovan nämnda kriterier kan vi säkerställa att studien har genomförts på ett sätt som stärker arbetets tillförlitlighet och kvalitet. Genom att följa dessa principer har vi säkerställt att deltagarnas rättigheter och välbefinnande skyddas, vilket i sin tur stärker resultatens legitimitet. Att arbeta utifrån en solid etisk grund bidrar också till att bygga förtroende hos deltagarna och det bredare forskarsamhället, vilket är centralt för att uppnå en hög standard i forskningen.

Genomförande och transkribering av data

Den inledande kontakten togs via mejl och när intresset bekräftades planerade vi in intervjuer. I samband med detta skickades även information om studiens syfte samt samtyckesblanketter (se *Bilaga 2*) till de tillfrågade lärarna för att säkerställa att de var fullt informerade om processen och deras rättigheter.

Efter varje genomförd intervju transkriberades samtalen som spelats in med mobiltelefoner. En fördel med att spela in intervjuer är att det ökar tillförlitligheten i materialet (Trost 2010). Ljudinspelningar gör det möjligt att lyssna igenom samtalen flera gånger, vilket hjälper till att säkerställa att svaren återges korrekt och med större precision. Varje intervjusamtal transkriberades i individuella dokument för respektive respondent. Därefter sammanställdes respondenternas svar i ett gemensamt dokument för att underlätta analysprocessen. Intervjuresultaten analyserades genom att kategorisera innehållet i de insamlade texterna och identifiera framträdande mönster och samband med hjälp av det valda analysredskapet (se *Metod för analys*). För att underlätta analysprocessen markerades varje kategori med en specifik färg, vilket möjliggjorde en systematisk organisering av data inom kategorierna *urval*, *organisation*, *bedömning* samt *regulativ-* och *instruktionell diskurs*. Detta tillvägagångssätt gjorde det enklare att visualisera samband och skillnader inom kategorierna, vilket bidrog till en mer strukturerad och organiserad analys. Färgkategoriseringen underlättade även samarbetet, då vi kunde referera till samma system, vilket ledde till en mer konsekvent och enhetlig analys av materialet. Detta ökade i sin tur studiens tillförlitlighet och transparens.

Metod för analys

Med utgångspunkt i Youngs (1971, 1998) kategorisering av undervisningsaspekter, dvs *urval*, *organisation* och *bedömning*, analyseras lärares arbete med läsläxor. Analysen av intervjuerna fokuserade på tre centrala områden inom undervisningen: hur läxor väljs (*urval*),

hur de struktureras (organisation) och hur de följs upp (bedömning). Dessutom analyserades lärares motiv med läsläxor utifrån Bernsteins (2000) begreppspar *regulativ-* och *instruktionell diskurs*.

Redskap för analys av lärares urval

Aspekten *urval* syftar till att undersöka hur lärare väljer vilken typ av läxa som ges, samt vilket innehåll den ska fokusera på. Valet av läxor spelar en avgörande roll i undervisningen, där olika typer av läxor har olika syften beroende på ämnet och undervisningens mål.

Trysnes och Skjølberg (2020) har kategoriserat läxor i följande typer, beroende på deras pedagogiska funktion. Den första kategorin är *repetitionsläxor*, som syftar till att repetera och öva på tidigare inlärt stoff. Dessa läxor hjälper eleverna att befästa sin kunskap och stärka de färdigheter som de har lärt sig i klassrummet. Nästa kategori är *utbyggnadsläxor*, vilka består av uppgifter som påbörjats i skolan men vidareutvecklas hemma. Dessa läxor ger eleverna möjlighet att utforska och fördjupa sitt arbete på egen hand. Den tredje typen är *färdigställningsläxor* och innebär att eleverna avslutar eller fullföljer arbete som påbörjats under lektionstid. Dessa läxor är ofta nödvändiga för att ge eleverna tillräckligt med tid att slutföra sina uppgifter. *Förberedelseläxor*, den fjärde kategorin, består huvudsakligen av läsläxor och syftar till att förbereda eleverna inför nästa lektion eller tema. Dessa läxor ger eleverna en grundläggande förståelse för nytt material innan det behandlas i klassrummet. Slutligen finns *integrerade läxor*, som är ämnesövergripande och innebär en fördjupning och vidareutveckling av ett tema som sträcker sig över flera ämnen. Dessa läxor, som ofta resulterar i större skriftliga inlämningar, uppmuntrar eleverna att använda sina kunskaper från olika ämnesområden i en sammanhängande uppgift.

Förståelsen av dessa olika typer av läxor, som definieras av Trysnes och Skjølberg (2020) ger insikt i hur lärare kan använda läxor för att främja elevernas lärande på olika sätt och i olika sammanhang.

Redskap för analys av läsläxans organisation

Aspekten *organisation* berör hur läxan är strukturerad, vilka metoder och instruktioner som används av läraren vid genomgång i klassrummet samt när och var den ska utföras. I relation till metoder och instruktioner, handlar organisationen om att läraren använder effektiva undervisningsstrategier och pedagogiska metoder för att förbereda eleverna inför läxan. Det kan röra sig om hur läraren introducerar eller förklarar uppgifter, om det finns specifika steg

som eleverna ska följa och hur läraren klargör eventuella förväntningar. Exempelvis kan läraren använda sig av modeller, visuella hjälpmedel eller exempel på hur uppgifterna ska lösas. En annan viktig aspekt är när och var läxan ska utföras. Detta innebär att läraren kan definiera den tid och de omständigheter under vilka läxan ska genomföras, vilket har betydelse för elevernas arbetsprocess. Det kan till exempel handla om att förklara för eleverna om läxan ska göras individuellt eller i grupp, hemma eller under särskilda tidsperioder. Denna organisatoriska aspekt kan också inkludera instruktioner om hur lång tid eleverna förväntas spendera på läxan och om det finns specifika tidsramar för när den ska vara klar, vilket hjälper eleverna att strukturera sitt arbete och sina studier på ett bättre sätt.

Redskap för analys av läsläxans bedömning

Aspekten *bedömning* fokuserar på hur läxorna följs upp och utvärderas både formativt och summativt samt hur återkopplingen till eleverna används för att främja deras fortsatta utveckling. Cooper (2007) menar på att det finns flera olika sätt som lärare kan bedöma och återkoppla läxor beroende på syftet och elevens behov. *Korrigerande återkoppling* rättar misstag och förbättrar noggrannhet, medan *formativ återkoppling* ges löpande för att stötta lärandet. *Positiv återkoppling* lyfter fram styrkor och stärker självförtroendet, och *konstruktiv återkoppling* kombinerar beröm med förbättringsförslag. *Betygsbaserad återkoppling* ger en sammanfattande bedömning, medan *självreflekterande återkoppling* uppmuntrar eleven att analysera sitt eget arbete. *Kamratbedömning* innebär att elever aktivt granskar och ger återkoppling på varandras arbete, vilket inte bara hjälper dem att utveckla sin egen förståelse utan också skapar ett klassrumsklimat präglad av samarbete och ömsesidigt stöd.

Verktyg för analys av motiv

Inom ramen för undervisning och läxor kan *instruktionell diskurs* och *regulativ diskurs* belysa olika aspekter av hur läxor används och vilka motiv som lärare anger för att tilldela dessa läxor.

Den *instruktionella diskursen* fokuserar på vilka kunskapsmål som är kopplade till läxorna, det vill säga vad eleverna förväntas lära sig i form av ämnesinnehåll och färdigheter. Dessutom berörs hur läxor integreras i undervisningen som en del av den övergripande pedagogiken och hur de bidrar till elevernas lärande. Genom denna diskurs klargörs hur lärare använder läxor för att utveckla elevernas akademiska utveckling.

Den *regulativa diskursen* rör de normer och förväntningar som präglar skolmiljön och styr hur eleverna agerar och interagerar. I relation till läxor innebär detta att de fostrande aspekterna kommer i fokus. Denna indelning skapade en struktur för analysen och möjlighet att identifiera de motiv som ligger bakom lärarnas beslut att ge läsläxor.

Resultat

Denna resultatdel presenterar de huvudsakliga insikter och mönster som framkommit genom de semistrukturerade intervjuerna med lågstadielärare om deras läsläxep Praxis och motiv för att tilldela läsläxor.

Urval – typ av läxa och innehåll

Under intervjuerna framkom det att samtliga lärare baserar sina läsläxor på läromedel som de gemensamt valt inom arbetslaget eller på skolnivå. Läromedlet har noga granskats av lärarlaget och valts ut med fokus på att möta elevernas olika behov, både vad gäller textmängd och svårighetsgrad. Läromedlen erbjuder ett brett urval av nivåanpassade böcker, vilket lärarna upplever som ett värdefullt stöd som underlättar planeringen och sparar tid. Lärarna framhåller att läromedlen bidrar till en konsekvent och strukturerad läxläsning som kan anpassas efter varje elevs individuella förutsättningar, vilket gör det möjligt att effektivt stötta varje elev.

Val av läsebok har vi bestämt gemensamt i arbetslaget, den finns i tre nivåer vilket är väldigt bra. Eleverna läser ju samma text även om detaljerna skiljer sig från bok till bok men handlingen är densamma och vi kan ha gemensamma diskussioner i klassrummet efteråt. (Lärare 1)

En av lärarna betonar också att det är viktigt att läromedlet är relevant och inkluderande, vilket var ett avgörande kriterium vid det senaste valet av läroböcker. Inom lärarlaget granskades flera aspekter av de föreslagna läromedlen, inklusive textinnehåll, illustrationer och svåra ord, för att säkerställa att materialet präglas av ett inkluderande perspektiv och är engagerande för alla elever. Innehållet analyserades för att bedöma om texten var relevant och om eleverna kunde relatera till den, vilket ansågs som avgörande för att skapa intresse och motivation. Illustrationerna utvärderades också noggrant för att säkerställa att de speglade mångfald och olika erfarenheter, vilket läraren menar är viktigt för att alla elever ska kunna känna sig representerade och inkluderade i det som läses. Vidare granskades förekomsten av svåra ord och begrepp för att identifiera eventuella hinder som kan påverka elevernas förståelse och engagemang.

Alla lärare som deltog i studien angav att de använder läsläxor som en typ av repetitionsläxa och ser detta som en central del av läsinläringen. De betonar att repetition spelar en avgörande roll för att utveckla flyt och trygghet i elevernas läsning, vilket i sin tur bidrar till att stärka deras läsförmåga och förståelse.

Eleverna behöver läsa läsläxan flera gånger, repetitionen är avgörande för att eleverna ska kunna lära sig att läsa flytande och känna en trygghet gällande sin egen förmåga till att läsa. (Lärare 2)

Flera lärare väljer även att kombinera läsläxan som både en repetitions- och förberedelseläxa. Genom att använda läsläxan som ett förberedande moment inför kommande undervisning ger lärarna eleverna en möjlighet att bekanta sig med det innehåll och de texter som senare kommer att behandlas mer ingående i klassrummet.

Efter att läsläxan är gjord har vi alltid frågor som är kopplade till vad de har läst som vi arbetar med under lektionerna. (Lärare 4)

På detta sätt fungerar läsläxan inte bara som repetition där eleverna får möjlighet att stärka sina läsfärdigheter, utan även som en introduktion till det material som eleverna kommer att arbeta vidare med, ofta i samband med uppgifter i arbetsboken.

Organisation - genomförandet

Samtliga lärare som deltagit i studien uppgav att de delar ut läsläxan en gång i veckan och inleder med en gemensam högläsning och genomgång av texten i klassrummet. Denna gemensamma genomgång är en central del i deras undervisningspraktik och utgör en viktig del av läsprocessen. Lärarna menar att gemensam högläsning och textgenomgång säkerställer att eleverna förstår textens innehåll och tydliggör vad som förväntas av dem i hemläxan.

Jag har alltid gemensam högläsning av texten innan jag delar ut läsläxan så att alla elever fått höra den en gång, så de vet vad orden betyder och hur de uttalas. Detta gör jag för att underlätta elevernas läsning hemma så att de förstår innehållet och tillsammans kan vi diskutera svåra ord. (Lärare 5)

Under genomgången uppmärksammar lärarna även svåra ord och uttryck, vilket ger eleverna möjlighet att diskutera och klargöra begreppen. Detta moment bidrar till att stärka elevernas ordförståelse och ordförråd. Samtidigt varierar lärarnas strategier och metoder för hur genomgången utförs. Dock varierar lärarnas metoder och strategier för hur denna genomgång utförs.

En av lärarna betonar att elevernas språkliga förmågor varierar, särskilt eftersom många av dem inte har svenska som modersmål. För att möta dessa språkbarriärer presenteras svåra ord

och begrepp från läsläxans kapitel på ett visuellt och tydligt sätt. Läraren använder sig av en PowerPoint-presentation där svåra ord kopplas till förklarande bilder, vilket läraren anser kan bidra till att underlätta elevernas förståelse. På så sätt kan eleverna inte bara höra orden utan också se deras betydelse visualiseras. Inför högläsningen fotograferar läraren sidorna ur läseboken och visar dem via projektorn, så att eleverna kan följa med i texten under högläsningen. Detta skapar en sammansatt visuell och auditiv upplevelse, vilken läraren menar är utformad för att stärka både elevernas förståelse och engagemang.

Lärarna uppger att de använder sig av olika lässtrategier under genomgången av läsläxan för att stärka elevernas förståelse och engagemang. Några av lärarna framhåller att de, genom att ställa öppna och reflekterande frågor vill uppmuntra eleverna att inte bara återge handlingen utan även att tänka kritiskt kring textens innehåll. De menar att dessa frågor hjälper eleverna att analysera karaktärernas motiv och känslor, vilket i sin tur bidrar till en mer personlig och fördjupad tolkning av berättelsen.

Ofta förbereder jag frågor som till exempel: varför tror ni att han sa så eller vad tror ni kommer hända om hon gör så? Jag försöker stanna upp under genomgången av läsläxan för att se att alla hänger med. Ibland kör jag även avslutande frågor: vad tror du händer sen eller vad hade du gjort om det var du? Jag försöker ställa olika frågor på olika nivåer, både på, mellan och bortom raderna för att få eleverna att utveckla sin läsning och förståelse för texten. (Lärare 8)

Förutom att reflektera kring textens handling, uppmanar flera av lärarna även eleverna att göra förutsägelser om vad som kan komma att hända i texten. Denna strategi syftar till att hjälpa eleverna att utveckla sin förmåga att tänka framåt och skapa logiska kopplingar, vilket stärker deras läsförståelse. Lärarna anser att när eleverna får möjlighet att göra förutsägelser, övar de även på att tolka textens ledtrådar, vilket bidrar till en ökad förståelse för sammanhang och textstruktur.

Genom att arbeta med dessa strategier menar lärarna att de strävar efter att skapa en aktiv läsmiljö där eleverna inte bara läser passivt, utan engagerar sig i texten på ett djupare plan. Lärarna förklarar att strategierna hjälper eleverna att utveckla en bredare förståelse för läsning, som inte enbart handlar om teknisk färdighet utan även om analys, reflektion och personlig koppling till textens innehåll.

Många av lärarna framhöll att läsläxan inte hade kunnat genomföras utan stöd från föräldrarna. De påpekade att den begränsade tiden i skolan inte räcker för att till fullo utveckla elevernas läsfärdigheter.

När det kommer till läsläxor så anser jag att det är viktigt, för att tiden inte räcker till i skolan. För att eleverna ska komma vidare och utvecklas så känner jag att jag behöver föräldrarnas hjälp. Och jag vill ju att de ska kunna läsa, då läsningen är grunden till allt. (Lärare 7)

Trots lärarnas förväntningar på föräldrarnas hjälp är de medvetna om att alla föräldrar inte alltid har möjlighet att läsa tillsammans med sina barn, exempelvis på grund av tidsbrist, språkbarriärer eller andra omständigheter. Därför anser många av lärarna att dessa aspekter måste beaktas under genomgången av läsläxan.

Det är viktigt att säkerställa att eleverna förstår innehållet i läsläxan, så att de kan genomföra läxan hemma. Sen har väl inte alla föräldrar möjlighet att hjälpa sina barn med läxan på grund av olika skäl, så det behöver man ha förståelse för. (Lärare 8)

En lärare nämner en oskriven regel inom skolverksamheten och menar att de endast kan be föräldrar att läsa läsläxan med sina barn tre gånger i veckan, även om fler tillfällen skulle vara önskvärda för att maximera elevernas läsutveckling. Denna tre-gånger-regeln tycks vara en vedertagen praxis på samtliga skolor i båda kommunerna och en norm som samtliga lärare förhåller sig till.

Sammanfattningsvis visar resultatet att lärarna arbetar både strukturerat och medvetet med läsläxan. De förbereder eleverna noggrant i klassrummet och använder olika strategier för att säkerställa att eleverna får den förståelse som behövs för att kunna genomföra läsläxan på egen hand hemma. Samtidigt framhåller lärarna betydelsen av föräldrars stöd i läxläsningen, även om de är medvetna om de utmaningar som kan finnas för vissa familjer att delta fullt ut.

Bedömning - återkoppling

Samtliga lärare väljer att ge någon form av återkoppling till eleverna men tillvägagångssättet för hur återkopplingen ges varierar från lärare till lärare. Några av lärarna väljer att återkoppla muntligt till varje elev och en del av lärarna väljer att återkoppla skriftligt. Lärarna framhåller att de vill involvera föräldrarna i återkopplingen. Detta kan ta form genom att föräldrarna får skriva en kort kommentar som eleverna sedan tar med tillbaka till skolan.

Muntlig återkoppling kan ges enskilt eller i grupp och sen får eleverna återkoppling i sitt läshäfte där föräldrarna får skriva en kommentar och hur de tycker att det gått. Sen dokumenterar vi det

även digitalt, vi har i OneNote en hel flik för läsläxan där man skriver upp hur eleverna läser vecka för vecka. Den feedbacken kan man ge kontinuerligt när man pratar med dem eller så kan man vänta några veckor och ta det mer samlat så får man följa progressionen i deras läsning och dels hur de arbetar med läxorna. Vi dokumenterar mycket dels för deras skull, dels för egen också, så vi kan följa upp och se till så att de utvecklas i sin läsning och inte stagnerar. (Lärare 4)

Lärarna menar att uppföljning och återkoppling av läsläxan är viktigt för att stötta eleverna i deras fortsatta läsutveckling. De använder sig av *formativ återkoppling* som ges löpande och där de själva dokumenterar elevernas progression. Flera lärare menar att läsläxan inte bara fungerar som ett verktyg för att förbättra elevernas läsning, utan bidrar även med värdefulla insikter om varje elevs individuella utveckling.

Genom att noggrant följa upp elevernas prestationer på läsläxorna får jag som lärare ett underlag som gör det möjligt att identifiera eventuella svårigheter eller områden där eleverna behöver extra stöd. (Lärare 5)

Lärarna lyfter fram att både *positiv-* och *konstruktiv återkoppling* är avgörande för att eleverna ska behålla sin motivation att läsa och fortsätta utvecklas. Genom att ge *konstruktiv återkoppling* kombinerar läraren beröm och förslag på förbättringar, vilket skapar en känsla av progression och stärkt självförtroende hos eleverna. Den *positiva återkopplingen* anses särskilt viktigt i de längre årskurserna då eleverna är i början av sin läsutveckling. En av lärarna menar att det är avgörande att stärka elevernas självförtroende, och *positiv återkoppling* spelar en central roll i detta.

Genom att lyfta fram elevernas styrkor och framsteg kan jag som lärare hjälpa dem att se sina egna framgångar, detta gör att eleverna blir mer motiverade och gör att de vill fortsätta utveckla sina läsfärdigheter. (Lärare 8)

En av lärarna betonar vikten av att läsläxan upplevs som meningsfull för eleverna, eftersom det ökar deras engagemang och motivation att genomföra uppgiften.

Det behöver vara meningsfullt för eleverna att göra läsläxan, vilket det blir när jag som lärare tar mig tid att lyssna på dem. (Lärare 6)

En annan lärare poängterar även att varje läsläxa behöver följas upp ordentligt, så att eleverna upplever att deras arbete tas på allvar.

Man ska inte ge ut en läxa om man inte följer upp den. Eleverna ska känna att här har jag läst och kämpat och då är det vår uppgift som lärare att lyssna på deras läsläxa. (Lärare 3)

Dessa resonemang lyfter fram att själva läxläsningen, utan ett efterföljande stöd eller uppföljning, riskerar att förlora sitt värde för eleven. Genom att lyssna på elevernas läsning och erkänna deras ansträngningar vill lärarna stärka elevernas självförtroende och motivation. Uppföljningen visar också att lärarna inte bara ser läxan som en uppgift för hemmet utan som en del av en kontinuerlig lärandeprocess där varje steg är viktigt för elevens utveckling.

Lärares motiv

Lärares motiv för att tilldela läsläxor kan förstås genom två olika diskurser: den instruktionella- och den regulativa diskursen. Dessa diskurser representerar olika synsätt och prioriteringar i hur läsläxor ses som ett verktyg för elevernas lärande.

Instruktionell diskurs

Den instruktionella diskursen betonar innehållet och kunskapsmålen kopplade till läxorna. Detta innebär att fokus ligger på vad eleverna förväntas lära sig genom sina läxor, vilket inkluderar både ämnesinnehåll och specifika färdigheter.

Samtliga lärare betonar att den tid som eleverna tillbringar i skolan inte är tillräcklig för att de ska utveckla de läsfärdigheter som krävs för att bli goda läsare. Även om skolans undervisning ger en viktig grund, anser lärarna att lästräningen behöver bli en naturlig och integrerad del av elevernas liv utanför skolan för att de ska uppnå det läsflyt som krävs för att kunna läsa obehindrat. En av lärarna uttrycker det tydligt.

Forskningen säger att man ska läsa 5000 timmar för att bli en bra läsare. Nej, och det räcker inte timmarna i skolan till för. (Lärare 1)

Lärarna framhåller att eleverna har kommit olika långt i sin läsutveckling och läsläxorna behöver anpassas för att tillgodose varje elevs unika behov och förutsättningar.

Det är stor variation på hur långt eleverna har kommit i sin läsning, en del läser helt flytande och en del har ännu inte knäckt läskoden. (Lärare 7)

För vissa elever, särskilt de som befinner sig i ett tidigt skede av sin läsutveckling, handlar läsläxan i stor utsträckning om att öva på avkodning—att koppla samman bokstäver med ljud för att förstå ord och meningar. Detta anser lärarna vara särskilt viktigt för yngre elever som fortfarande arbetar med att knäcka läskoden och få en grundläggande förståelse för språket. Å andra sidan förklarar lärarna att det finns elever som redan har uppnått läsflyt och de kan istället fokusera på mer avancerade aspekter, såsom läsförståelse och texttolkning. För dessa elever innebär läsläxan en möjlighet att analysera och tolka texter på djupare nivåer, till

exempel genom att förutspå händelser, förstå karaktärers motiv eller identifiera teman och budskap i texten.

Samtliga lärare betonar att läsläxan bör anpassas till varje elevs individuella nivå och förutsättningar för att effektivt stödja dem i deras pågående kunskapsutveckling. En av lärarna lyfter särskilt fram att en sådan nivåanpassning av läsböcker inte bara gör läsläxan mer relevant, utan även engagerande och utmanande för varje elev.

Då kan eleverna svara lite mer utifrån nivåanpassad förmåga och när vi arbetar med veckans läxa på torsdagar kan vi anpassa läsförståelsen som tillhör veckans läsläxa efter elevernas förutsättningar. De som har de gröna böckerna förväntas ju att kunna svara mer utförligt och skriva mer än de som har den blåa boken eller röda boken. Har man en blå bok så fokuserar man mer på själva flytet i läsningen och då blir läsförståelsen lite mer sekundär. (Lärare 4)

För att säkerställa att alla elever får ut maximalt av läsläxorna menar lärarna att det är nödvändigt att differentiera dem, så att varje elev utmanas och utvecklas utifrån sin egen nivå, oavsett var de befinner sig i sin läsutveckling. Trots att lärarna betonar elevernas varierade läsförmågor är de eniga om att läsförståelse utgör en grundläggande del av läsläxan.

Målet med läsläxan är ju lite olika utifrån eleverna, men främst är väl att de ska få upp läsflytet och självklart läsförståelsen. Läsflytet och hastigheten är obetydligt om eleverna inte förstår vad de läser. (Lärare 6)

Lärarna anser att det inte räcker med att eleverna bara kan avkoda och läsa orden korrekt utan de måste också förstå textens innehåll på djupet. De framhåller att läsförståelse är avgörande för att eleverna ska kunna tillämpa sina kunskaper och göra meningsfulla kopplingar mellan text och verklighet.

Regulativ diskurs

Den regulativa diskursen inom utbildning handlar om de normer, regler och sociala strukturer som styr hur undervisningen organiseras och genomförs. När det kommer till läxor relaterar den regulativa diskursen till de regler, förväntningar och beteenden som är kopplade till hur läxorna genomförs, samt vilka värden och sociala normer som förmedlas genom dem.

En särskild aspekt som framhävs av en av lärarna är vikten av läsmotivation. Läraren menar att läsläxan aldrig får bli en börda som riskerar att hämma elevernas naturliga nyfikenhet och glädje inför läsning. Därför måste läsläxorna utformas och anpassas så att de främjar och

stärker elevernas vilja att läsa. En genuin läsmotivation anses vara grundläggande för att eleverna ska kunna utveckla en djupare och mer meningsfull förståelse för texter.

Vad är syftet med läxan om eleverna avskyr den? Därför använder jag ett läromedel med läseböcker som är både nivåanpassade och intressestyrda. Några handlar om motocross, andra om fiske eller hästar beroende på vad eleverna tycker är intressant. Det är så viktigt att eleverna inte tappar motivationen och läsglädjen. Om eleverna tycker att läsningen blir rolig och får vara med att välja så tror jag att de kommer läsa mer och få en större förståelse för vad de läser. (Lärare 6)

Läraren betonar vikten av att använda läromedel med nivåanpassade och intressestyrda läseböcker för att göra läsläxorna relevanta och roliga. Genom att utgå från elevernas intressen vill läraren öka deras engagemang och därigenom främja deras läsförståelse. Läraren framhäver att om eleverna får vara delaktiga i valet av material är det mer sannolikt att de förblir motiverade och glada i sin läsning, vilket i sin tur leder till en djupare och mer meningsfull förståelse för texten.

En annan aspekt som framkommer i intervjuerna är hur läxor kan fungera som en länk mellan hem och skola, vilket i sin tur kan stärka samarbetet mellan dessa två viktiga miljöer i elevernas liv. Lärarna anser att läxor erbjuder vårdnadshavare en inblick i vad deras barn arbetar med i skolan. Lärarna uttrycker även en förväntan på att vårdnadshavare ska vara delaktiga och engagerade i sina barns läsläsning, eftersom detta anses vara en viktig faktor när det kommer till elevernas läsutveckling. Särskilt lyfts läsläxan fram som en möjlighet för föräldrar att inte bara stödja sina barns lärande, utan också skapa en meningsfull och positiv stund tillsammans. Denna gemensamma tid mellan förälder och barn beskrivs som en "mysig stund", där båda kan interagera på ett sätt som både stärker deras relation och samtidigt bidrar till barnets språkutveckling. En av lärarna betonar att denna typ av läxa inte bara främjar familjereaktionen, utan även stärker banden mellan hemmet och skolan.

Därför har vi lagt mycket fokus på att få föräldrarna att förstå vikten av att läsa och att läsningen gynnar deras barn. Har föräldrarna den förståelsen så förenklas samarbetet med läsläxan. (Lärare 6)

Lärarna menar att genom att engagera föräldrarna i läsläsningen kan de bidra till en närmare relation med skolan, vilket i sin tur kan skapa ett mer stödjande och inkluderande lärandeklimat för barnet. Därav uppmuntrar flera av de intervjuade lärarna vårdnadshavare att läsa för och med sina barn varje dag.

Läsning det är liksom grunden och nyckeln till framgång i alla ämnen och ska du som sagt få bra betyg för att i ett senare skede kunna välja den utbildning du vill ha är läsningen det viktigaste. Det bästa en förälder kan ge sitt barn är stöd och hjälp med läsningen. (Lärare 3)

Trots att lärarna är överens om att föräldrar bör vara delaktiga i sina barns läxläsning så är de medvetna om att förutsättningarna för detta engagemang kan variera avsevärt. En av lärarna uttrycker en viss osäkerhet kring vilka krav som kan ställas på vårdnadshavare i fråga om att stödja elevernas läxläsning.

En önskan är att eleverna hade läst 15 minuter om dagen men frågan jag ställer mig då som lärare är om jag verkligen kan kräva av föräldrarna att de läser med sina barn 15 minuter om dagen? Kommer alla elever fått läst 15 minuter om dagen eller kommer föräldrarna att strunta i det? (Lärare 7)

Denna osäkerhet bottnar i insikten om att vårdnadshavares förutsättningar skiljer sig åt, vilket påverkar deras möjlighet att aktivt engagera sig i sina barns läxor. Läraren reflekterar över att vissa föräldrar kan ha begränsad tid, resurser eller kunskap, vilket gör det svårt att förvänta sig ett enhetligt stöd från hemmet.

Flera lärare framhäver att läsläxor inte bara är ett verktyg för att främja akademiska prestationer utan även en viktig komponent i att forma elevers värderingar och attityder. Genom att arbeta med regelbundna läxor utvecklar eleverna viktiga egenskaper såsom ansvarstagande, självdisciplin samt förmågan att hantera tid och planering. Lärarna betonar att dessa färdigheter är avgörande för elevernas framtida studier och liv eftersom de hjälper dem att bli mer självständiga och medvetna om sitt eget lärande.

Diskussion

I följande avsnitt diskuteras resultaten som har framkommit i de kvalitativa intervjuerna i relation till såväl studiens syfte och frågeställningar som tidigare forskning. Vidare diskuteras undersökningens metodval, genomförande, urval och analysarbete. Slutligen synliggörs studiens slutsatser, implikationer för läraryrket och vidare forskning.

Resultatdiskussion

I detta avsnitt presenteras studiens resultat i förhållande till tidigare forskning och teori. Studien har fokuserat på att besvara två centrala frågor: hur lågstadielärare väljer, organiserar och bedömer elevers läsläxor samt vilka motiv de anger för att dela ut läsläxor.

Resultatet gällande *urval* visar, baserat på lärarnas utsagor, att repetitionsläxan är den mest vanligt förekommande typen av läxa i undervisningen vilket står i linje med vad Cooper (2007) och Simpson (2021) har lyft fram. Detta illustrerar hur den reella läroplanen anpassas för att tillgodose elevernas behov av att befästa sina färdigheter utanför den begränsade tiden i klassrummet. Samtliga intervjuade lärare anser att läsläxor är en central del av

undervisningen för yngre elever. De konstaterar att den tid som ägnas åt läsning i skolan ofta är otillräcklig för att stödja elevernas utveckling av läsfärdigheter. Således blir läsläxan ett centralt redskap för att kompensera för den tid som inte räcker till i klassrummet, vilket stöds av Strandbergs (2013) forskning om behovet av kontinuerlig färdighetsträning. I resultatet framkommer det även att flera lärare kombinerar repetitions- och förberedelseläxan. Detta dubbla syfte visar på en flexibel användning av läsläxan där den inte enbart fungerar för att stärka elevernas läsfärdigheter utan även introducerar dem till det kommande innehållet. Genom att låta eleverna bekanta sig med texter och teman i förväg underlättas deras inläring i klassrummet, där läxans innehåll knyts an till mer djupgående undervisning. Övriga typer av läxor används inte i någon av de undersökta lärarnas undervisningspraxis. En möjlig förklaring kan vara att dessa typer av läxor är mer anpassade för högre årskurser eller för ämnen utanför svenskämnet, där andra inlärningsmål och färdigheter står i fokus.

Resultatet tyder på att lärarna är väl medvetna om de varierande läsförmågor som finns bland eleverna, vilket spelar en central roll i deras pedagogiska arbete. De strävar efter att anpassa läsläxorna på olika nivåer, så att varje elev får arbeta utifrån sina individuella förutsättningar och styrkor. Denna differentiering, där lärare justerar läxorna utifrån elevernas språkliga och kognitiva utveckling, visar hur den reella läroplanen formas av lärarnas professionella omdömen och deras förståelse för elevernas olikheter. Detta förhållningssätt bekräftas av Majerčíková (2024) som betonar vikten av ett individualiserat arbetssätt när det gäller läxor.

I fråga om *organisation* visar resultaten att lärarna, trots sin medvetenhet om elevernas varierande möjligheter till stöd hemifrån, ändå är eniga om att läsläxan är en väsentlig del av undervisningen. Till skillnad från vad som framkommer i studien av Sayers, Petersson, Marschall och Andrews (2020) där lärare uttrycker oro för att ojämlika familjeförhållanden kan påverka elevers likvärdiga inlärningsmöjligheter vid hemläxor, ser lärarna i denna studie snarare läsläxan som ett avgörande verktyg för att främja elevernas läsutveckling.

En gemensam strategi bland alla lärare är att noggrant gå igenom läsläxan med eleverna i klassrummet innan den delas ut. Trots denna gemensamma praxis varierar lärarnas metoder och strategier för hur genomgången sker beroende på deras elevgruppers behov. I klasser där många elever har svenska som andraspråk anpassar lärarna genomgången efter elevernas språkliga nivå. De lägger extra tid på att förklara ord och fraser som kan vara svåra att förstå och använder ofta visuella stöd eller konkreta exempel för att göra texten mer tillgänglig. Detta görs inte bara för att underlätta förståelsen i klassrummet, utan också för att kompensera för det faktum att vissa elever kanske inte får tillräckligt med stöd hemifrån för

att genomföra läsläxan på egen hand. I klasser där eleverna har bättre språkliga kunskaper och där vårdnadshavarna har möjlighet att erbjuda stöd, sker genomgången oftast på ett mindre detaljerat sätt. Lärarna litar mer på att eleverna, med hjälp från hemmet, kan hantera eventuella svårigheter de stöter på under arbetet med läsläxan. Således fokuserar lärarna mer på textens innehåll och analys snarare än på en djupgående språklig förklaring.

Likt studien av Gu och Kristoffersson (2015) som betonar att de flesta lärare är medvetna om vikten av att beakta pedagogiska och didaktiska aspekter vid utformningen av läxor, visar vår studie att lärarna också har en stark medvetenhet om de varierande förutsättningar som eleverna har. Detta gäller både deras språkliga nivåer och deras hemförhållanden. Genom att anpassa sina genomgångar av läsläxan utifrån dessa skillnader tycks de sträva efter att skapa lika möjligheter för alla elever att lyckas med sina uppgifter, oavsett vilket stöd de kan få utanför skolan. I förhållande till den dolda läroplanen – de osynliga aspekter som inte uttryckligen nämns i styrdokumentet men ändå påverkar genomgången av läsläxan – kan lärarnas medvetenhet om elevernas olika hemförhållanden ses som ett exempel på hur sociala och kulturella faktorer påverkar deras läxpraxis.

I resultatet framkommer det att lärare ofta rekommenderar att eleverna läser sina läsläxor tre gånger i veckan tillsammans med sina föräldrar, trots att de egentligen skulle vilja se fler tillfällen för att optimera elevernas läsutveckling. Denna tre-gånger-regel verkar ha blivit en etablerad praxis och en informell norm bland lärarna, även om det inte finns något specifikt krav i skolans styrdokument som reglerar mängden lästräning. Detta kan tolkas som ett sätt att balansera mellan de ideala pedagogiska målen och de praktiska begränsningar som många familjer möter, exempelvis i form av tid eller andra resurser.

Lärarnas val att hålla sig till denna praxis kan delvis förklaras av deras medvetenhet om att alla familjer inte har samma förutsättningar att stötta sina barn i hemmet. Vissa föräldrar kan ha fullt upp med jobb, sakna pedagogiska kunskaper eller ha språkliga hinder, särskilt om svenska inte är deras modersmål. Detta gör att lärarna är försiktiga med att ställa för höga krav på vårdnadshavare, vilket i sig kan skapa en mer inkluderande och realistisk undervisningsmodell. Det är tydligt att lärarna här strävar efter en balans mellan att ge eleverna tillräcklig lästräning och att inte belasta familjerna med överdrivet höga förväntningar.

Det faktum att denna tre-gånger-princip blivit en vedertagen praxis kan också ses som en reflektion av en bredare diskurs inom skolan, där lärarna känner sig tvungna att anpassa sina

förväntningar på grund av de varierande hemförhållandena hos eleverna. Detta ligger i linje med den regulativa diskursen som styr hur lärare förväntas navigera mellan sina pedagogiska mål och de sociala och strukturella utmaningar som finns i elevernas liv. Här tycks det finnas en viss spänning mellan lärarnas vilja att maximera varje elevs potential och deras medvetenhet om de sociala realiteterna utanför skolmiljön.

I denna kontext kan lärarnas kompromiss, att rekommendera lästräning tre gånger i veckan ses som ett försök att skapa en realistisk och genomförbar struktur för både elever och deras familjer. Det speglar en pedagogisk flexibilitet där lärarna anpassar sina metoder efter elevernas och föräldrarnas förutsättningar även om de pedagogiskt sett skulle föredra en mer intensiv lästräning.

Resultatet gällande *bedömning* visar på likt Medwell och Wray (2018) samt Özenç (2020), att återkoppling har en stor betydelse i arbetet med läxor. Alla lärare i studien anser att återkoppling är viktig för att både stötta elevernas läsutveckling och motivera dem att fortsätta läsa. Lärarna framhåller att genom kontinuerlig och *konstruktiv återkoppling* får eleverna inte bara möjlighet att förbättra sina färdigheter, utan de uppmuntras även att upprätthålla sitt engagemang och intresse för läsningen. Återkopplingen ges på flera sätt, både muntligt och skriftligt, och föräldrarna engageras ofta i denna process. Lärarna anpassar återkopplingen utifrån varje elevs individuella behov och använder den som ett verktyg för att kontinuerligt följa deras utveckling. Genom att erbjuda *positiv- och konstruktiv återkoppling* strävar lärarna efter att stärka både elevernas självförtroende och motivation, vilket gör återkopplingen till en central del av deras pedagogiska strategi för att stödja elevernas framsteg i läsningen.

Lärarnas sätt att använda och genomföra läsläxor samt ge återkoppling kan ses som en balansgång mellan den formella läroplanens mål om likvärdig utbildning och elevernas varierande hemförhållanden och individuella förutsättningar. Det praktiska genomförandet – den reella läroplanen visar hur lärarna aktivt anpassar uppgifter och strategier för att hantera dessa skillnader, i syfte att ge alla elever möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

När det kommer till lärarnas *motiv* för att ge ut läsläxor, framstår dessa som ett avgörande verktyg för att främja både elevernas akademiska och personliga utveckling. Lärarna ser läsläxan som mer än bara ett tillfälle för eleverna att öva sina läsfärdigheter, den fungerar även som en viktig del i elevernas allmänna lärandeprocess. De menar att genom regelbundna

läsläxor får eleverna möjlighet att befästa och fördjupa de kunskaper de fått i klassrummet, vilket i sin tur stärker deras läsflyt och läsförståelse. Detta anses särskilt viktigt eftersom skoltidens begränsade timmar inte alltid räcker till för att ge eleverna den mängdträning som krävs för att utvecklas som läsare. Förutom läsläxans roll i att befästa kunskaper framhåller lärarna att den också bidrar till elevernas personliga utveckling. Lärarna ser läsläxan som ett viktigt verktyg för att stödja utvecklingen av centrala egenskaper som självdisciplin, ansvarstagande och förmågan att planera sin tid. Detta perspektiv överensstämmer med tidigare forskning (Majerčíková, 2024; Özenç, 2020), som också betonar läxans betydelse för att främja dessa färdigheter hos eleverna. Samtidigt spelar läsläxan en viktig roll i att skapa en länk mellan hem och skola. Lärarna menar att genom att uppmuntra föräldrar att delta i elevernas läsning skapas inte bara en närmare relation till skolan, utan även en meningsfull stund mellan föräldrar och barn, som stärker barnens motivation att läsa och lära sig mer.

Sammanfattningsvis indikerar resultatet av lärarnas motiv att läsläxans syfte sträcker sig bortom enbart akademiska aspekter. Förutom att främja elevernas kunskapsutveckling bidrar läsläxan också till deras personliga och sociala utveckling.

Metoddiskussion

I denna studie användes semistrukturerade intervjuer för att få en djupare insikt i hur lågstadielärare arbetar med läsläxor. Undersökningen inkluderar åtta lärare, alla från olika skolor i två kommuner i västra Sverige, vilket innebär en viss geografisk avgränsning som kan påverka hur resultaten kan överföras till andra regioner eller typer av skolor. Eftersom snöbollsurvalet bygger på rekommendationer från de initiala respondenterna finns en risk att urvalet blir homogent och inte representerar en bred variation av perspektiv. De som rekommenderas kan ha liknande bakgrund, erfarenheter eller synsätt, vilket gör att resultatet kan vara svårt att generalisera till en större population av lärare. Trots denna begränsning anser vi att metoden ger värdefull förståelse för lärarnas perspektiv, de kontextuella faktorer som påverkar deras beslut, och de pedagogiska strategier som lärarna tillämpar i sin undervisning.

Samtliga intervjuer spelades in med hjälp av mobiltelefoner för att säkerställa en korrekt och detaljerad transkribering av samtalen. En fördel med att spela in intervjuerna var att vi kunde fokusera helt på intervjurespondenterna och deras utsagor under samtalen, utan att distraheras av behovet att föra anteckningar. Detta bidrog till en mer naturlig och flytande intervjusituation, vilket sannolikt ledde till mer utförliga och autentiska svar från deltagarna.

Efter att transkriberingen av intervjuerna var genomförd, påbörjades analysen av materialet med hjälp av vårt valda teoretiskt förankrade analysverktyg. Processen inleddes med en gemensam genomläsning av samtliga transkriptioner, där vi systematiskt färgmarkerade relevanta meningar, stycken och nyckelord som var kopplade till våra forskningsfrågor och teoretiska ramverk. Färgmarkeringarna hjälpte oss att noggrant identifiera återkommande teman och mönster i lärarnas uttalanden, vilket lade grunden för en djupare förståelse av deras resonemang och läxpraxis. Genom att kategorisera och analysera materialet gemensamt kunde vi säkerställa en ökad tillförlitlighet i tolkningen av data. Fortsättningsvis organiserades det markerade materialet i olika kategorier, som baserades på teoretiska begrepp från Young (1971,1998) – *urval, organisation* och *bedömning* – samt Bernsteins (2000) distinktion mellan *regulativ-* och *instruktionell diskurs*. Att använda dessa begrepp som analytiska redskap hjälpte oss att skapa en strukturerad förståelse för hur lärarnas pedagogiska val och överväganden var relaterade till både innehållets och undervisningens praktiska genomförande av läxläxan. En styrka med denna metod är att den gav en systematisk och transparent struktur för analysen, där vi kunde relatera lärarnas utsagor direkt till våra teoretiska utgångspunkter.

Sammantaget har denna metod gett oss en solid grund för att analysera och förstå lärarnas pedagogiska resonemang och deras praktiska tillämpning av läxläxor, samtidigt som den möjliggjort en fokuserad och jämförbar analys av intervjumaterialet.

Förslag på vidare forskning

Ett förslag för framtida forskning är att rikta större uppmärksamhet mot hur lärare konkret arbetar med läxläxor i praktiken. För närvarande finns ett tydligt underskott av forskning som specifikt behandlar denna fråga, vilket gör att förståelsen för läxläxans roll i undervisningen är begränsad. Ytterligare forskning inom detta område är nödvändig för att kunna ge en mer nyanserad bild av hur läxläxor används som pedagogiskt verktyg, samt för att identifiera vilka metoder och strategier som är mest effektiva för att främja elevernas lärande. Genom att fördjupa forskningen kring hur lärare använder läxläxor utifrån olika faktorer, såsom elevens ålder, kunskapsnivå och socioekonomiska bakgrund, påverkar hur läxläxuppgifter utformas och tas emot. Denna kunskap kan i sin tur bidra till utvecklingen av mer evidensbaserade rekommendationer för hur lärare kan arbeta med läxläxor på ett sätt som stärker elevernas engagemang och lärandeprocess.

Implikationer för läraryrket

Implikationerna för läraryrket när det gäller läsläxor innebär att lärare behöver anpassa uppgifterna efter elevernas individuella behov och förutsättningar. Detta kräver en djup förståelse för varje elevs läsförmåga och hemförhållanden, då alla elever inte har samma stöd i hemmet. Förutom att utveckla läsförståelse, har läsläxan också ett fostrande syfte – att främja ansvarstagande, självdisciplin och självständighet. Lärare måste därmed balansera akademiska mål med att stödja elevernas personliga utveckling.

En annan central aspekt är återkoppling. Lärare måste avsätta tid och resurser för att ge eleverna konstruktiv återkoppling på läsläxorna, vilket är avgörande för deras fortsatta utveckling. För att främja jämlikhet i klassrummet behöver lärarna också vara medvetna om ojämlikheter i elevernas hemförhållanden och anpassa läxorna så att de inte kräver omfattande stöd från hemmet.

Slutligen medför planering och uppföljning av läsläxor en ökad arbetsbelastning för lärarna, vilket ställer krav på tidseffektiv undervisning och prioriteringar. Sammanfattningsvis innebär detta att lärare måste göra välgrundade pedagogiska val, där de hittar en balans mellan akademiska och fostrande mål samt säkerställer att läxorna bidrar till ett jämlikt lärande för alla elever.

Slutsatser

Trots att det saknas specifika riktlinjer kring hur läxor bör utformas, visar lärarna att de gör genomtänkta och medvetna val i sin organisering av läxuppgifter, anpassat efter den aktuella elevgruppen både på kollektiv och individuell nivå. De baserar sina beslut på erfarenhet och etablerade pedagogiska metoder, vilket möjliggör en flexibel anpassning till elevernas skilda behov och förutsättningar. Läsläxans syfte sträcker sig dock bortom det rent akademiska – förutom att främja elevers kunskapsutveckling fyller läxan även en fostrande funktion. Genom läxan strävar lärarna efter att utveckla elevernas ansvarstagande, självdisciplin och självständighet, vilket gör läxan till ett verktyg för både intellektuell och personlig utveckling. Detta visar på en genomtänkt balans mellan att uppnå skolans kunskapsmål och att stödja elevernas personliga mognad och sociala utveckling.

Referenser

Bernstein, B. (2000). *Pedagogy, symbolic control and identity: theory, research, critique*. Rowman & Littlefield Publishers.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2. uppl. Liber.

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. Studentlitteratur.

Cooper, H. (2007). *The Battle Over Homework: Common Ground for Administrators, Teachers, and Parents*. Thousand Oaks, California: Corwin Press.

Cooper, H., Lindsay, J.J., Nye, B & Greathouse, S. (1998). Relationships among attitudes about homework, amount of homework assigned and completed, and student achievement, *Journal of educational psychology*, 90(1), s. 70-83.

doi: 10.1037/0022-0663.90.1.70

Cooper, H., Robinson, J.C. & Patall, E.A. (2006). Does Homework Improve Academic Achievement? A Synthesis of Research, 1987-2003, *Review of Educational Research*, 76(1), s. 1-62.

Edling, S. (2021). *Läroplansteori för lärare. En introduktion*. Studentlitteratur.

Epstein, J. L & Van Voorhis, F. L. (2001). More Than Minutes: Teachers' Roles in Designing Homework. *Educational Psychologist*, 36(3), s.181-193.

doi: 10.1207/S15326985EP 3603_4

God forskningsred [Elektronisk resurs]. Reviderad utgåva (2017). Stockholm: Vetenskapsrådet

Kristoffersson, M & L, Gu. (2015). Swedish Lower Secondary School Teachers' Perceptions and Experiences Regarding Homework. *Universal Journal of Educational Research*, 3(4), 296-305.

doi:[10.13189/ujer.2015.030407](https://doi.org/10.13189/ujer.2015.030407)

Linde, G. (2021). *DET SKA NI VETA! En introduktion till läroplansteori*. 4. Uppl. Studentlitteratur.

- Majerčíková, J. (2024). A Narrative About Homework in Primary Education – the Perspective of Pedagogical Staff. *Journal of Pedagogy*, 15(1), s. 1-26.
- Medwell, J. & Wray, D. (2019). Primary Homework in England: The Beliefs and Practices of Teachers in Primary Schools, *Education 3-13*, 47(2), s. 191-204.
doi:10.1080/03004279.2017.1421999
- Pettersson, D. & Leo, U. (2005) 'Läxor – en oreglerad bedömningspraktik', *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy*, 2005(1).
doi: 10.1080/16522729.2005.11803900.
- Sayers, J., Petersson, J., Marschall, G & Andrews, P. (2022) Teachers' perspectives on homework: manifestations of culturally situated common sense, *Educational Review*, 74(5), s. 905-926.
- Simpson, A. (2021). Exploring teachers' perspectives on primary school homework. *Fields: journal of Huddersfield student research*, 7(1).
doi: <https://doi.org/10.5920/fields.806>
- Skolverket (2016) Att läsa och förstå - Läsförståelse av vad och för vad?
<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65c5bd/1553967057896/pdf3694.pdf> [2024-09-04]
- Strandberg, M. (2013). Homework--Is There a Connection with Classroom Assessment? A Review from Sweden. *Educational Research*. 55(4), s. 325-346.
doi: 10.1080/00131881.2013.844936
- Syla, L.B. (2023). Perspectives of Primary Teachers, Students, and Parents on Homework. *Education Research International*. 2023, Artikel 7669108.
doi:10.1155/2023/7669108
- Trysnes, I & Skjølberg, K (2020). Hva, hvordan, hvorfor? En studie av norske lærere og elevers erfaringer med lekser i samfunnsfag, *Nordidactica: Journal of Humanities and Social Science Education*, (4), s. 36–59.
- Trost, J. (2010). *Kvalitative intervjuer*. 4. Uppl. Studentlitteratur.
- Westlund, I. (2004). *Läxberättelser – läxor som tid och uppgift*. Linköping: Institutionen för beteendevetenskap. Linköpings Universitet.
- Young, M. (1971). An approach to the study of curricula as socially organised knowledge. I Young, M (red.) *Knowledge and control*. London: Collier-Macmillan. s. 19-47.
YOUNG_Michael_F_D_ed_Knowledge_and_contr.pdf
- Young, M. (1998). *The Curriculum of the Future: From the 'New Sociology of Education' to a Critical Theory of Learning*. London: Routledge.
doi:10.4324/9780203019191
- Özenç, M. (2020). What Do the Primary School Teachers Think about Homework? A Phenomenological Study. *International Online Journal of Education and Teaching*, 8(1), s. 381-400.

Bilagor

Bilaga 1. Intervjufrågor

- Hur planerar du och genomför läsläxor i ditt klassrum?
- Har du några mål med de läsläxor du ger dina elever?
- Hur väljer du ut vilket material eller innehåll som ska ingå i läsläxorna?
- Hur ofta tilldelar du läsläxor, och hur bestämmer du omfattningen av dem?
- Hur följer du upp elevernas arbete med läsläxor i klassrummet?

Bilaga 2. Samtyckesblankett

 <p>HÖGSKOLAN I BORÅS</p> <p>Institutionen för pedagogiskt arbete Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3</p>	<p>2024-09-17</p>
---	-------------------

Förfrågan om att delta i en studie om läsläxor.

Som en del av kursen Examensarbete, del 2 CF6E80 L14H4 HT2024 vid Högskolan i Borås utför vi, Linnéa Karlsson och Jakob Tufvesson Lundin, en studie om läsläxor.

Vi undrar därför om du har möjlighet att vara med i vår studie. Studien kommer att genomföras med intervjuer under september 2024. Intervjun beräknas ta ca 20 minuter på en tid och plats som du bestämmer. Intervjun kommer att spelas in och skrivas ut i text. Vid intresse, maila Linnéa eller Jakob för vidare information.

Du bestämmer själv om du vill delta i studien. Det är helt frivilligt att lämna samtycke, och du kan när som helst ta tillbaka ett lämnat samtycke. Dina uppgifter kommer då inte att användas mera. På grund av lagkrav kan högskolan dock vara förhindrade att omedelbart ta bort uppgifterna. Resultatet kommer att presenteras i form av en muntlig presentation till andra studerande inom lärarutbildningen samt i form av ett examensarbete. Inspelningarna och den utskrivna texten kommer att förstöras när examensarbetet är godkänt. Resultatet av studien kommer att sammanställas i oidentifierad form och presenteras så att inget kan spåras till de medverkande. Inga personuppgifter kommer att samlas in.

Du kommer ha möjlighet att ta del av examensarbetet genom att få en kopia av arbetet. Deltagandet är helt frivilligt och du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering.

Jag har läst ovanstående information angående studien och samtycker till att delta.

Signatur:

Ansvariga för studien är Linnéa Karlsson och Jakob Tufvesson Lundin, Handledare är Anita Norlund. Har du frågor om studien är du välkommen att höra av dig till någon av oss.

Linnéa Karlsson
s2100731@student.hb.se

Jakob Tufvesson Lundin
s2102337@student.hb.se